

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 45 (1)

IZDAN 1 AVGUSTA 1938.

PATENTNI SPIS BR. 14155

Gašparović Niko, Ljeskovica i Marković Stipe, Orahovica, Jugoslavija.

Preokretni plug.

Prijava od 10 septembra 1937.

Važi od 1 januara 1938.

Oranje plugom predviđa se u ravnici ili u brdu, odnosno na boku brijega. Poznati su plugovi, koji se upotrebljavaju samo u ravnici, kao i plugovi za oranje isključivo u boku brijega. Osim toga poznati su plugovi, koji služe za oranje i u ravnici i u boku brijega; međutim, ovi zadnji plugovi, koji služe za svako oranje, imaju mnoge manjkavosti. Poznati kombinirani plugovi, za ravnicu i za brdo, srazmjerno su dosta teški, pa time i skupi, a osim toga imaju i druge nedostatke. Tako raonici kod poznatih plugova nijesu pognuti u smjeru dubine zemlje, pa za to za vrijeme oranja nasaduju se na prednji kraj i radi toga plaz pluga ne klizi uz ivicu brazde, već iskače iz brazde; osim toga, daska im je posve ispružena i ravna, pa uslijed toga u ravnici slabo oru, te u koliko brazdu prevrću, samo je slažu jednu na drugu, dok zemlja ostaje cjelokupna i nerazlomljena. Nadalje, raonik kod poznatih plugova pričvršćen je na donjoj plosi daske, a na gornjoj plosi daske nalazi se ležaj, u kojemu je utaknuta prednja osovinica, pričvršćena na prednjem dijelu plaza, pa je radi toga daščani ležaj izložen deranju za vrijeme oranja i vrlo brzo se istroši i pokvari; nadalje, gornja lica raonika i daske nijesu spojena na način da bi kontinuirala u jednoj i blago uvijenoj ravni, pa kod oranja zemlja zapinje i daje veći otpor vučenju i otežava rad. Preokretni plug, koji je predmet ovog pronalaska, ima svrhu da smanji mane i nedostatke poznatih preokretnih plugova.

Slika I na nacrtu predstavlja pobočni pogled na preokretni plug sa raonikom

na lijevoj strani smjera oranja. Slika II predstavlja pobočni pogled na preokretni plug sa istim raonikom na lijevoj strani protivnog smjera oranja. Slika III predstavlja detalj presjeka sredinom raonika i daske preokretnog pluga.

Preokretni plug sastoji iz gredelja (1), koji na prednjoj strani ima na pomičnoj motki (2) kotač (3), a motka (2) može se na poznati način zajedno sa kotačem (3) podignuti ili spustiti prema potrebi dubine oranja. Sa stražnje strane gredelj (1) zavinut je i na kraju pričvršćen zakovicom (4) za plazu (5). Osim toga gredelj (1) vezan je dvostrukom spojkom (6) iz plosnatog željeza posredstvom zakovice (7) i (8) sa ručicama (9) i (10) na mjestu gdje se ove ručice odvajaju. Na kraju spojke (6) zakvačena je kuka (11), koja po potrebi zahvati dasku (12) po lijevoj ili desnoj strani. Donji sljubljeni kraj ručica (9) i (10) zakovicom (13) spojen je sa plazom (5). Nad plazom (5), na sljubljenim liticama, pričvršćen je zakovicom (14) nosač (15) ležaja za osovinu (16), na kojoj je pričvršćen dvokraki držač (17) zakvačen na dasku (12) slika II i I. Prednji kraj plaza (5) providen je osovinom (18) koja ima ležaj u debljem dijelu daske (12). Na daski (12) sa donje strane zakvačena je spojna šipka (19), koja probija držač (17) i završava šarafnom maticom (20), da se može daska (12) stegnuti sa držačem (17), da ne bi ispadala iz ležaja.

Daska (12) preokretnog pluga uvijena je u uzdužnom smjeru, a sredinom dužine od gornjeg prema donjem kraju ima nešto izdignuti hrbat (21), koji dasku (12)

dijeli u dvije simetrične plohe (22) i (23) (slika II), koje izmjenično dolaze u upotrebu kod oranja sa preokretnim plugom po lijevoj ili desnoj strani smjera oranja. Niži dio daske (12) svršava debelim nosom (24), u kojemu se sa stražnje strane nalazi ukopan ležaj za osovinu (18) plaze (5) (slika III i I). Čelični dvokrilni raonik (25) sa krilima (25a) i (25b) (sl. II) u obliku previnute motike pričvršćen je na dasku (12) šarafima (26) na način da gornje lice raonika i gornje lice daske kontinuiraju u jednoj ravnini, da bi kod oranja mogla zemlja bez znatnijeg otpora kliziti sa lica raonika po gornjem licu daske (12), a to je postignuto time, što debljina daske (12), koja je prilagođena obliku raonika, sa cijelim nižim dijelom upadne u stanjeni stražnji kraj (28) raonika (25) (slika III). Na hrbatu raonika (25) nalazi se kosi prorez (27), u kojemu je utaknut nos (24) daske (12), da bi se nos (24) u prerezu (27) mogao bolje zaštititi od deranja i brzog trošenja za vrijeme upotrebe pluga (sl. III i I).

Oba i jednaka krila (25a) i (25b) raonika (25) na prednjoj strani svršavaju oštricama, pa jedna oštrica kod oranja zadire u zemlju, dok druga oštrica ostaje uvijek u položaju i u smjeru kotača (3), te vrši ulogu crtačeg noža običnih plugova, koji su noževi obično pričvršćeni na gredelju (1) i to na mjestu između raonika i kotača pluga.

Raonik (25) zajedno sa daskom (12) sačinjavaju jedno tijelo, koje se može po potrebi preokrenuti ispod plaze (5) na lijevu ili desnu stranu smjera oranja, i to na osovinama (16 i 18). Osovina (16), o-

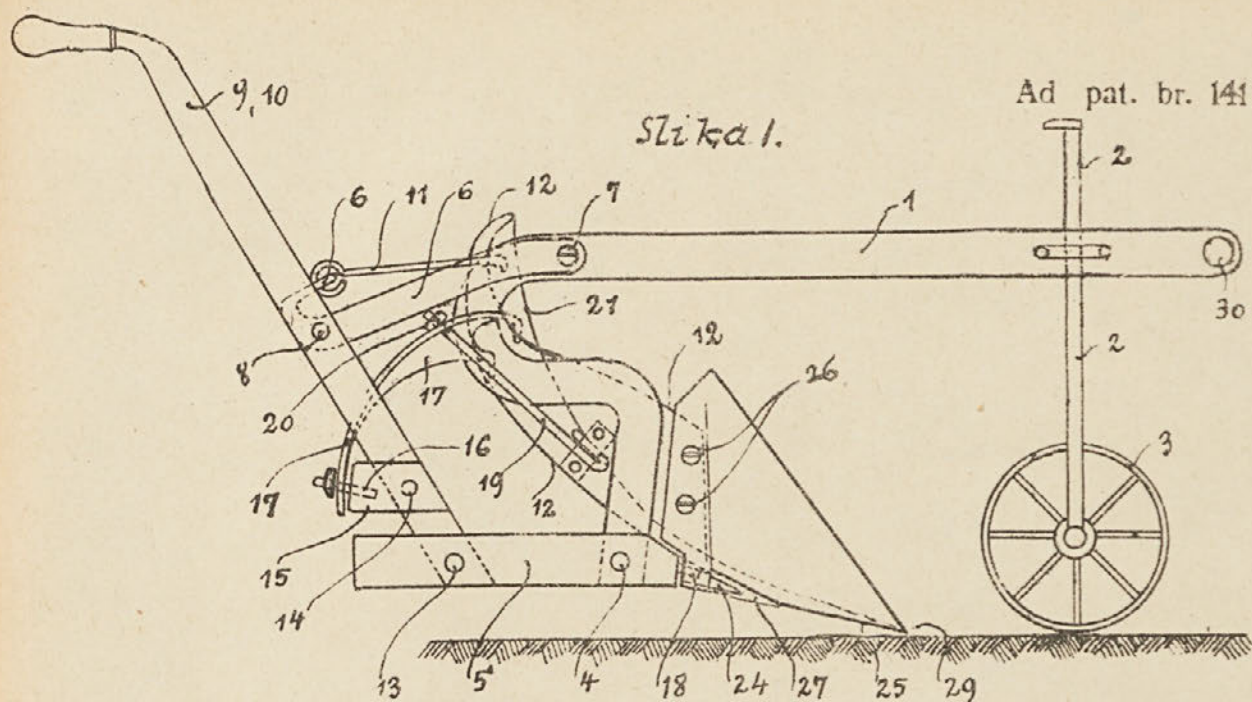
sovinu (18) i oštri vrh (29) raonika (25) leže u jednom pravcu. Osovina (16) smještena je na nosaču (15) nešto nad plazom (5), da vrh (29) raonika (25) ostaje trajno usmjeren prema dubini brazde, a plaz (5) za vrijeme oranja klizi uza samu ivicu duljinom brazde.

Preokretni plug vuče se životinjskim pogonom na običan način posredstvom konopa povezanog za rupu (30) na gredelju (1). Ovaj preokretni plug ore u ravnici i u brdu posve dobro, te se samo kod oranja po boku brijega, odnosno u brdu, mora raonik (25) sa daskom (12) preokrenuti na osovinama (16 i 18) na način da bi se isti uvijek nalazili na nižoj strani brijega.

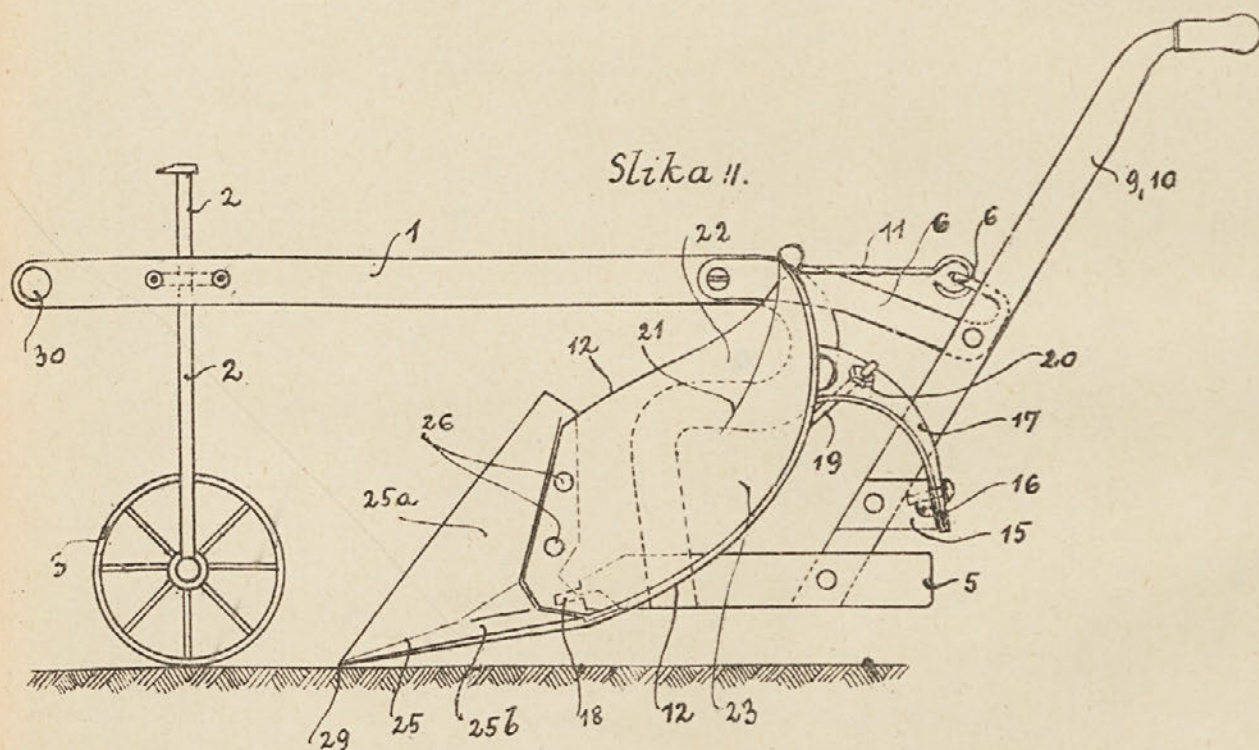
Patentni zahtjev:

Preokretni plug za oranje u ravnici i u brdu, označen time, da nad plazom (5) na sljubljenim ručicama ima nosač (15) ležaja osovine (16), a u nosu (24) daske (12) ležaj osovine (18), na kojim se osovinama (16 i 18) preokreće raonik (25) i daska (12) na lijevo i na desno u smjeru oranja; da u pravcu osovine (16 i 18) leži vrh (29) raonika (25) pognutog prema dubini brazde; da ima uvijenu dasku (12) podijeljenu hrbatom (21) u dva simetrična dijela (22 i 23), a niži kraj daske (12) u stanjeni dio (28) raonika (25), sastojecjeg iz dva simetrična krila (25a i 25b), upada, da u jednoj ravnini kontinuiraju ploha gornjeg lica raonika i ploha gornjeg lica daske; da sa donje strane raonik ima na hrbatu izrez (27) radi zaštite unutra uvučenog nosa (24).

Slika I.

Slika II.

Slika III.

